

UNUTARNJI NADZOR ZAŠTITE NA RADU ZA POSLODAVCE I RADNIKE

PRIRUČNIK

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Izrada ovog vodiča sufinancirana je sredstvima Europske unije iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa Učinkoviti Ljudski potencijali 2014.-2020., u sklopu projekta Razvoj sustava e-učenja, upravljanja i praćenja zaštite na radu

Sadržaji koji se prikazuju u vodiču isključiva su odgovornost Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike – Uprave za rad i zaštitu na radu

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike – Uprava za rad i zaštitu na radu, Zagreb, Ulica grada Vukovara 78, tel.: +385 1 6106641, www.mrosp.gov.hr

Više informacija o EU fondovima: www.strukturnifondovi.hr

CILJ PRIRUČNIKA

Priručnik je stručna preporuka za obavljanje unutarnjeg nadzora zaštite na radu vezano za osnovne zahtjeve [Zakona o zaštiti na radu](#).

Priručnik je namijenjen poslodavcima, ovlaštenicima zaštite na radu, povjerenicima radnika za zaštitu na radu, stručnjacima zaštite na radu te drugim osobama koje će obavljati ili sudjelovati u obavljanju unutarnjeg nadzora zaštite na radu kod poslodavca.

UVOD

Sigurnost i zaštita zdravlja na radu predstavlja neizostavnu obvezu i odgovornost poslodavca, ovlaštenih radnika kao i svih rukovodećih struktura poslodavca. Ni jedan poslovni subjekt ne može biti uspješan ako se ne brine za svoje radnike i osobe na radu, za njihovu sigurnost i zaštitu zdravlja na radu, odgovarajuće mjesto rada i radne uvjete.

Prevenција opasnosti, štetnosti ili napora mora se temeljiti na sposobnosti poslovnog subjekta da se nosi s problematikom zaštite na radu. Taj bi cilj trebao biti uključen u politiku svakog poslodavca ne samo radi sprječavanja ozljeda na radu i izbjegavanja sankcija zbog zapostavljanja zaštite na radu, nego ponajprije zato da radnik i osoba na radu budu na taj način motivirane za bolji rad te da budu sigurne na svom mjestu rada. Iz navedenog jasno proizlazi da je zaštita na radu značajan čimbenik koji djeluje na konkurentnost poslovnog subjekta. Smisao zaštite na radu je izbjegavati opasnosti, štetnosti ili napore kojima su izloženi radnici i osobe na radu. Stoga je prevencija osnova zaštite na radu. Ona omogućuje da ne dolazi do odstupanja od naznačenih strateških ciljeva. Kontroliranjem stanja zaštite na radu poslodavac utvrđuje kako se poštuju načela zaštite na radu, ispunjavaju li se propisane mjere zaštite na radu i da li je njihovo provođenje donijelo očekivane rezultate.

Predmetni priručnik izrađen je kao instrument za kontrolu stanja zaštite na radu kod poslodavca. Pojednim dijelovima priručnika postupno se identificiraju i kontroliraju razna područja aktivnosti. Svaka problematika ima uvodno kratko objašnjenje i završava popisom kontrolnih pitanja na koja je potrebno potražiti odgovor, objektivno ih obraditi, a poslije vrednovati, što je osnova prevencije u zaštiti na radu.

Pojedina područja pokrivaju osnovne obveze poslodavca u sferi zaštite na radu, te proizlaze iz okvirne direktive EU 89/391/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu, transponirane u zakon o zaštiti na radu.

Mjere prihvaćene na temelju unutarnjeg nadzora sigurno će pridonijeti ispunjavanju zahtjeva propisa zaštite na radu, jamčiti sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i stvarati povoljne radne uvjete s obzirom na sve aspekte rada. Osnovni principi unutarnjeg nadzora visoku razinu sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i osoba na radu, kao primarni cilj Zakona o zaštiti na radu moguće je postići samo ako su svi sudionici – poslodavci, ovlašteni radnici, stručnjaci zaštite na radu, povjerenici radnika za zaštitu na radu i svi radnici i osobe na radu kao i nadležna državna tijela – uključeni, ulažu napore za učinkovito i ispravno provođenje propisa te ako međusobno surađuju.

Cilj ovog priručnika je pružati poslodavcima jednostavne upute za obavljanje unutarnjeg nadzora, koji će pomoći:

- utvrditi razinu upravljanja i organiziranja zaštite na radu,
- utvrditi trenutno stanje zaštite na radu kod poslodavca s obzirom na osnovne zahtjeve koji proizlaze iz Zakona o zaštiti na radu, kao i iz Europske legislative (prije svega Direktive 89/391/EEZ),
- otkriti konkretne nedostatke koji se u tom području javljaju i usmjeriti se na njih,
- redovito pratiti promjene i napretke na danom području.

Poboljšanje razine zaštite na radu vodi:

- optimalizaciji radnih postupaka,
- sistematičnosti i konceptualnosti,
- uvođenju reda na mjestima rada,
- smanjivanju broja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti,
- povećanju motivacije radnika i osoba na radu i odgovornosti za vlastito zdravlje,
- poboljšanju radnog i socijalnog statusa radnika i osoba na radu,
- poboljšanju imidža i konkurentnosti u pravnoj osobi.

Pri obavljanju unutarnjeg nadzora preporuka je pridržavati se sljedećih osnovnih principa:

- za obavljanje unutarnjeg nadzora neizbježno je (s obzirom na veličinu organizacije, broj i stanje uređaja i objekata, kao i karakter djelatnosti) razraditi plan nadzora (vremenski, materijalni, sadržajni, kadrovski),
- neovisno o tome hoće li unutarnji nadzor obavljati sam poslodavac ili će uključiti vlastite ili vanjske stručnjake, za koordinaciju, usmjerenje, tijek i korištenje rezultata kontrole odgovara poslodavac,
- unutarnji nadzor se treba usmjeriti na sva osnovna područja zaštite na radu, uz uključivanje (angažiranje) stručnjaka zaštite na radu i povjerenika radnika za zaštitu na radu,
- osobe koje obavljaju unutarnji nadzor moraju poznavati propise koji se odnose na provjeravana područja i djelatnosti,
- pripremi i tijeku samog nadzora ne bi trebao biti obaviješten tek uzak krug izabranih osoba, nego je isto tako potrebno da se pojedinačni rezultati detaljno dokumentiraju,
- na temelju utvrđenog stanja izraditi plan mjera za poboljšanje stanja (vremenski, organizacijski, tehnički, ekonomski), s kojima će biti upoznati svi radnici.

KAKO SE SLUŽITI PRIRUČNIKOM?

Osoba koja popunjava obrasce za ocjenjivanje u sklopu priručnika mora biti stručno osposobljena i raspolagati s dovoljno informacija o postupcima u pojedinim područjima zaštite na radu te imati položaj i odgovornost u tvrtci s kojeg može utjecati na potrebne pozitivne promjene.

Priručnik je nastao zato da bi pomogao identificirati područja koja je potrebno poboljšati. Na pitanja navedena u pojedinim kontrolnim popisima odgovara se pomoću jedne od navedenih mogućnosti. Ako je na osnovi ocjenjivanja potrebno upotrijebiti odgovor „N – Ne“, ili „Dj – Djelomično“, potrebno je također predložiti mjere za poboljšanje stanja radi zadovoljavanja zakonskih zahtjeva vezanih za sigurnost i zaštitu zdravlja. Ako je zakonska obveza ispunjena

tek djelomično, upotrijebi se odgovor „DJ – Djelomično“. U tom se slučaju mora u dijelu „Napomena“ konkretno navesti što nije provedeno u skladu sa zakonom. Kod ostalih odgovora (D – DA, N – Ne, NP – nije primjenjivo), moguće je također prema procijeni upotrijebiti objašnjenje putem napomene. Alternativan odgovor „NP – nije primjenjivo“ moguće je upotrijebiti samo u slučaju da se predmetno pitanje ne odnosi na poslodavca (npr. navedena se djelatnost ne obavlja, da se oprema za rad ne koristi i sl.).

Pojmovi koji se koriste imaju sljedeće značenje:

1. Biološke štetnosti su biološki agensi, odnosno mikroorganizmi, uključujući i genetski modificirane, stanične kulture i endoparaziti čovječjeg i životinjskog porijekla, koji mogu uzrokovati zarazu, alergiju ili trovanje, a koji se koriste u radu ili su prisutni u radnom okolišu.
2. Bolesti u vezi s radom su bolesti koje uzrokuje više čimbenika od kojih je rad jedan od njih.
3. Druga osoba je osoba koja se po bilo kojoj osnovi rada nalazi na mjestu rada (poslovni suradnik, davatelj usluga i dr.).
4. Eksplozivna atmosfera je smjesa zraka sa zapaljivim plinom ili parom ili maglicom ili prašinom pri atmosferskim uvjetima, u kojoj se nakon početnog paljenja, proces gorenja prenosi na cijelu smjesu, zbog čega predstavlja mogući izvor eksplozije ili požara na mjestu rada te može dovesti do ozljeđivanja radnika i drugih osoba.
5. Izdvojeno mjesto rada je mjesto rada u kojemu radnik ugovoreni posao obavlja kod kuće ili u drugom prostoru koji nije prostor poslodavca.
6. Mjesto rada je svako mjesto na kojemu radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju ići, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za poslodavca, kao i svaki prostor, odnosno prostorija koju poslodavac koristi za obavljanje poslova i koja je pod njegovim izravnim ili neizravnim nadzorom.
7. Napori su statodinamički, psihofiziološki napori, napori vida i napori govora, koji mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika koji su im izloženi.
8. Nezgoda je neočekivani i neželjeni događaj na radu ili u vezi s radom koji nije uzrokovao ozljeđivanje radnika, ali bi ga pri minimalno izmijenjenim subjektivnim, odnosno objektivnim okolnostima, u ponovljenom slučaju mogao uzrokovati.
9. Opasne kemikalije su tvari, smjese i pripravci u skladu s posebnim propisom.
10. Opasnosti su svi uvjeti na radu i u vezi s radom, koji mogu ugroziti sigurnost i zdravlje radnika.
11. Osoba na radu je fizička osoba koja nije u radnom odnosu kod tog poslodavca, ali za njega obavlja određene aktivnosti, odnosno poslove (osoba na stručnom osposobljavanju za rad; osoba na sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi; osoba koja radi na određenim poslovima u skladu s posebnim propisom; redoviti student i redoviti učenik srednjoškolske ustanove na radu u skladu s posebnim propisom; osoba koja radi kao volonter, naučnik, student i učenik na praksi, osoba koja radi u vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere i slično).
12. Ovlaštenik je radnik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu.
13. Ovlaštena osoba je pravna ili fizička osoba koju je ministarstvo nadležno za rad ovlastilo za obavljanje poslova zaštite na radu.

14. Ozljeđa na radu je ozljeđa radnika nastala u prostoru poslodavca u kojemu obavlja rad, ili ga tijekom rada koristi, ili mu može pristupiti, odnosno u drugom prostoru koji nije prostor poslodavca, ali radnik u njemu obavlja rad.
15. Poslodavac je fizička ili pravna osoba za koju radnik, odnosno osoba na radu obavlja poslove.
16. Poslovi s posebnim uvjetima rada su poslovi pri čijem obavljanju radnik koji radi na tim poslovima mora, osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavati propisane posebne uvjete koji se odnose na dob, stručnu osposobljenost, zdravstveno stanje, odnosno psihičku sposobnost.
17. Povjerenik radnika za zaštitu na radu je radnik koji je u skladu s ovim Zakonom izabran da zastupa interese radnika na području zaštite na radu.
18. Prevencija je planirana, odnosno poduzeta mjera u svakom radnom postupku kod poslodavca, s ciljem sprječavanja ili smanjenja rizika na radu.
19. Radilište je privremeno ili pokretno mjesto rada, kao što je gradilište, šumarsko radilište, mjesto gradnje broda te mjesta na kojima se obavljaju privremeni radovi na održavanju, rušenju i popravcima, poljoprivredni radovi i radovi na istraživanju i iskorištavanju mineralnih sirovina.
20. Radna oprema su strojevi i uređaji, postrojenja, sredstva za prijenos i prijevoz tereta i alati te skele i druga sredstva za povremeni rad na visini.
21. Radni okoliš čine fizikalni, kemijski i biološki čimbenici na mjestu rada i u njegovom okruženju.
22. Radnica koja doji dijete je radnica majka djeteta u dobi do navršene prve godine života djeteta koje doji, koja je o tome obavijestila poslodavca u pisanom obliku najkasnije 30 dana prije povratka na rad.
23. Radnica koja je nedavno rodila, je radnica kojoj od poroda nije prošlo više od šest mjeseci, koja je o tome obavijestila poslodavca u pisanom obliku.
24. Radnik je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca.
25. Rizik je umnožak vjerojatnosti nastanka opasnog ili štetnog događaja i štetnosti toga događaja, odnosno njegove posljedice.
26. Specijalist medicine rada je specijalist izabran od strane poslodavca u skladu s propisima o specifičnoj zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju.
27. Sredstva rada su građevine namijenjene za rad s pripadajućim instalacijama, uređajima i opremom, prometna sredstva i radna oprema.
28. Stres na radu su zdravstvene i psihičke promjene koje su posljedica akumulirajućeg utjecaja stresora na radu kroz dulje vrijeme, a očituju se kao fiziološke, emocionalne i kognitivne reakcije te kao promjene ponašanja radnika.
29. Stručnjak zaštite na radu je radnik kojeg je poslodavac odredio za obavljanje poslova zaštite na radu i koji ispunjava propisane uvjete za obavljanje tih poslova.
30. Štetnosti su kemijske, biološke i fizikalne štetnosti, koje mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i drugih osoba koje su im izložene.
31. Trudna radnica je radnica koja je o trudnoći obavijestila poslodavca u pisanom obliku.
32. Zaštita na radu je sustav pravila, načela, mjera, postupaka i aktivnosti, čijom se organiziranom primjenom ostvaruje i unapređuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu, s ciljem sprječavanja rizika na radu, ozljeđa na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom.

Opći principi zaštite na radu

Poslodavac je obavezan provoditi zaštitu na radu, na temelju općih načela prevencije. Obavezan je uzeti u obzir vrstu djelatnosti, prilagoditi rad promijenjenim uvjetima s ciljem da se sustavno unapređuje stanje zaštite na radu.

Opća načela prevencije uključuju:

- izbjegavanja rizika,
- procjenjivanja rizika,
- sprječavanja rizika na njihovom izvoru,
- prilagođavanja rada radnicima u vezi s oblikovanjem mjesta rada, izborom radne opreme te načinom rada i radnim postupcima radi ublažavanja jednoličnog rada, rada s nametnutim ritmom, rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalih napora s ciljem smanjenja njihovog štetnog učinka na zdravlje,
- prilagođavanja tehničkom napretku,
- zamjene opasnog neopasnim ili manje opasnim,
- razvoja dosljedne sveobuhvatne politike prevencije povezivanjem tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, ljudskih odnosa i utjecaja radnog okoliša,
- davanja prednosti skupnim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
- odgovarajuće osposobljavanje i obavješćivanje radnika,
- besplatnosti prevencije, odnosno mjera zaštite na radu za radnike.

KONTROLNI LISTOVI

U nastavku su kreirani Kontrolni listovi koji ima za cilj utvrditi stanje zaštite na radu i pomoći otkloniti propuste u primjeni zaslijedeća područja:

1. Organiziranje i provedba zaštite na radu
2. Obavljanje poslova zaštite na radu
3. Procjena rizika
4. Osposobljavanje i informiranje radnika
5. Obavješćivanje i savjetovanje
6. Odbor za zaštitu na radu
7. Poslovi s posebnim uvjetima rada
8. Posebno osjetljive skupine radnika
9. Sredstava rada, osobna zaštitna opreme, mjesta rada, tehnologija rada i radni postupci
10. Radni okoliš
11. Opasne kemikalije
12. Projektiranje i izvođenje radova
13. Zaštita od požara i eksplozija, evakuacija i spašavanje te pružanje prve pomoći
14. Evidencije, isprave, obavijesti i sl.
15. Zaštita nepušača, zabrana uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti
16. Zdravstvena zaštita na radu
17. Nadzorni uređaji kao sredstvo zaštite na radu
18. Stres na radu ili u svezi s radom
19. Obveze i prava radnika
20. Povjerenici radnika za zaštitu na radu

1. ORGANIZIRANJE I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU

Provedba zaštite na radu je neodvojivi dio organizacije rada i upravljanja radnim procesom, pri čemu su preventivne mjere uključene u sve radne postupke poslodavca na svim stupnjevima upravljanja i organizacije rada. Zaštita na radu ima za cilj osigurati što viši stupanj sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i osoba na radu.

Na taj se način stječe jamstvo da poslodavac djeluje u skladu s propisima te osigurava smanjenje opasnosti ili štetnosti na prihvatljivu razinu.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li je zaštita na radu osigurana na svim stupnjevima upravljanja i organizacije rada?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li je u pisanom obliku utvrđena organizacija provedbe zaštite na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li su utvrđene odgovornosti iz zaštite na radu na svim razinama upravljanja?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	a. Da li su u pisanom obliku utvrđene obveze ovlaštenih radnika iz zaštite na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
	b. Da li su ovlašteni radnici upoznati sa svojim obvezama iz zaštite na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Da li je osigurano da su zahtjevi zaštite na radu prihvaćeni na svim razinama upravljanja i organizacije rada?					
	<i>Napomena:</i>					
6.	a. Da li radnik i osoba na radu obavljaju rad na siguran način i da li obavještavaju svoje nadređene o svim uočenim nedostacima zaštite na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
	b. Da li nadređeni na mjestu rada osiguravaju provođenje zaštite					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
	na radu i o tome obavještavaju radnike i osobe na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
7.	Da li su osigurana sredstva (materijalna, kadrovska, financijska i sl.), za provođenje zaštite na radu?					
	<i>Napomena:</i>					

2. OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE NA RADU

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provedbu zaštite na radu radnika, osoba na radu i drugih osoba, u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim procesima, neovisno o tome da li je u tu svrhu odredio stručnjaka odnosno stručnjake zaštite na radu ili je ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu s pravnom osobom ovlaštenom za obavljanje poslova zaštite na radu.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li je poslodavac ugovorom o radu ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu s jednim ili više stručnjaka zaštite na radu, ovisno o poslovima i broju osoba na radu kod poslodavca?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li poslodavac ispunjava propisane uvjete, ako sam obavlja poslove zaštite na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li je poslodavac osigurao, stručnjacima za zaštitu na radu, potrebno vrijeme, opremu, pomoć drugog stručnog osoblja i uvjete za rad?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li je poslodavac stručnjacima za zaštitu na radu osigurao stručnu neovisnost i da ne budu stavljeni u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova zaštite na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Zadovoljavaju li stručnjaci zaštite na radu propisane uvjete?					
	<i>Napomena:</i>					

3. PROCJENA RIZIKA

Rizici za život i zdravlje radnika i osoba na radu procjenjuju se uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koji se koriste, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, jednoličnost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu (normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika. Navedena odredba temelj je svake procjene rizika.

Procjena rizika mora odgovarati postojećim opasnostima, štetnostima odnosno naporima, što obvezuje poslodavca da promjene u poslovima, na mjestima rada, sredstvima rada, tehnologiji, organizaciji rada, kao i u slučaju drugih promjena koje su uzrokovale promjene opasnosti, štetnosti odnosno napora, ugradi u već izrađenu procjenu rizika po nastanku navedenih promjena.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Postoji li pisana ili u elektroničkom obliku procjena rizika koja definira opasnosti, štetnosti i napore te utvrđuje razinu rizika za radnike i osobe na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li je procjena rizika izrađena u skladu s propisima zaštite na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li je procjena rizika dostupna radnicima, osobama na radu, ovlaštenim radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Odgovara li procjena rizika stvarnom stanju?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Postoji li plan mjera za smanjenje utjecaja preostalih opasnosti, štetnosti i napora?					
	<i>Napomena:</i>					
6.	Ovlašteni radnici - nadređeni radnici					
	a. znaju prepoznati što može štetiti osobama na radu?					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
	b. surađuju u prepoznavanju opasnosti ili štetnosti kao i u ocjenjivanju opasnosti ili štetnosti s osobama i njihovim predstavnicima					
	c. znaju poučavati osobe na radu o opasnostima ili štetnostima?					
	<i>Napomena:</i>					
7.	Da li su radnici i osobe na radu prilikom osposobljavanja upoznate sa svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje?					
	<i>Napomena:</i>					
8.	Da li radnici znaju najznačajnije opasnosti, štetnosti ili napore vezane za svoje poslove – aktivnosti i mjesto rada?					
	<i>Napomena:</i>					
9.	Da li se posvećuje pozornost posebno osjetljivim skupinama radnika i osoba na radu - trudnicama, dojiljama, maloljetnicima i osobama kod kojih postoji profesionalna nesposobnost za rad ili neposredni rizik od nastanka invalidnosti.					
	<i>Napomena:</i>					
10.	Da li poslodavac daje potrebne podatke o postojećim opasnostima ili štetnostima					
	a. povjerenicima radnika za zaštitu na radu					
	b. poslodavcima čije osobe na radu i druge osobe obavljaju radove u njegovim prostorima					
	<i>Napomena:</i>					
11.	Ima li poslodavac saznanje o preostalim opasnostima ili štetnostima na koje upućuju proizvođači i dobavljači strojeva, uređaja, tehnologija, tvari itd. u popratnoj dokumentaciji?					
	<i>Napomena:</i>					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
12.	Ima li poslodavac razrađen popis osobne zaštitne opreme na temelju procjene rizika?					
	<i>Napomena:</i>					
13.	Da li su radnici i osobe na radu opremljeni odgovarajućom osobnom zaštitnom opremom i upoznati od kojih opasnosti ili štetnosti ih ista štite?					
	<i>Napomena:</i>					
14.	Da li poslodavac informira radnike i osobe na radu o ispravnoj uporabi osobne zaštitne opreme?					
	<i>Napomena:</i>					
15.	Odgovaraju li predložene i poduzete mjere razini opasnosti ili štetnosti?					
	<i>Napomena:</i>					
16.	Da li se poduzimaju mjere, za poboljšanje stanja?					
	<i>Napomena:</i>					
17.	Da li su određeni rokovi i odgovornost za izvršenje donesenih mjera?					
	<i>Napomena:</i>					
18.	Da li je osigurana kontrola poduzetih mjera?					
	<i>Napomena:</i>					
19.	Da li su predložene mjere otklonile opasnosti ili štetnosti, ili su ih smanjile na prihvatljivu razinu?					
	<i>Napomena:</i>					
20.	Ima li poslodavac pregled uporabe opasnih tvari, tehnologija i radne opreme koji mogu uzrokovati štete za radnike, osobe na radu i druge osobe?					
	<i>Napomena:</i>					
21.	Da li je izvršena analiza tih opasnosti i da li je izrađen plan postupanja u slučaju nastanka neželjenog događaja (havarijski planovi i sl.)?					
	<i>Napomena:</i>					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
	<i>Napomena:</i>					
22.	Prati li poslodavac promjene u tehnologijama, radnim postupcima i zakonodavstvu?					
	<i>Napomena:</i>					
23.	Da li poslodavac ažurira procjenu rizika?					
	<i>Napomena:</i>					

4. OSPOSOBLJAVANJE I INFORMIRANJE RADNIKA

Poslodavac je obvezan provesti osposobljavanje za rad na siguran način tako da radnika i osobu na radu upozna sa svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje (organizacijom rada, rizicima koji utječu ili bi mogli utjecati na sigurnost i zdravlje, načinom izvođenja radnih operacija i sl.) te radniku i osobi na radu, s obzirom na njeno mjesto rada i poslove, da pisane upute za rad na siguran način.

Poslodavac je obvezan ponavljati osposobljavanje u slučaju promjene ili pojave novih rizika. Poslodavac ne smije dopustiti radniku i osobi na radu obavljanje poslova – aktivnosti za koje nema stručne i zdravstvene preduvjete i nije osposobljena za rad na siguran način. Poslodavac je obvezan osigurati osposobljavanje radnika i osoba na radu u sklopu radnog vremena i o svojem trošku.

Poslodavac je obvezan uvoditi procedure obavještanja i konzultiranja radnika i osoba na radu i njihovih povjerenika za zaštitu na radu o svim pitanjima zaštite na radu.

Osposobljavanje za rad na siguran način

Poslodavac mora osigurati provođenje osposobljavanja za rad na siguran način:

- prije početka rada,
- kod promjena u radnom postupku,
- kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene,
- kod uvođenja nove tehnologije,
- kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada,
- kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li postoji program osposobljavanja koji je usklađen s procjenom rizika?					
	Napomena:					
2.	Da li su poslodavci, njihovi ovlaštene radnici i povjerenici radnika za zaštitu na radu prošli osposobljavanje iz zaštite na radu?					
	Napomena:					
3.	Da li se nakon provedenog teoretskog osposobljavanja provodi praktično osposobljavanje na mjestu rada?					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li se izdaje propisani Zapisnik o osposobljavanju radnika, ovlašćenika zaštite na radu i povjerenika radnika za zaštitu na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Da li je osigurano da osoba koja nije osposobljena ne obavlja poslove samostalno, nego radi pod neposrednim nadzorom osposobljenog radnika?					
	<i>Napomena:</i>					
6.	Organiziraju li se osposobljavanja u sklopu radnog vremena i o trošku poslodavca?					
	<i>Napomena:</i>					

5. OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE

Poslodavac je obavezan provoditi postupke obavješćivanja i savjetovanja s radnicima odnosno njihovim povjerenicima za zaštitu na radu o pitanjima zaštite na radu, sukladno propisima zaštite na radu i posebnom propisu. Ispravna procedura informiranja i obrazovanja određuje pravila o tome tko je odgovoran za pružanje informacija i u kojem opsegu, te vodi li se o tome dokumentacija.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li postoje pisane upute za rad na siguran način?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li su pisane upute za rad na siguran način istaknute na dobro vidljivom i dostupnom mjestu radnicima?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li su postavljene pisane upute ako sigurnosne oznake nisu dovoljno razumljive u smislu informiranja radnika?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li poslodavac informira povjerenika radnika o zaštiti na radu o stanju zaštite na radu najmanje jednom u šest mjeseci?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Da li poslodavac, u slučaju svake smrtne ili teške ozljede na radu, poziva na očevid na mjestima rada povjerenika radnika za zaštitu na radu?					
	<i>Napomena:</i>					

6. ODBOR ZA ZAŠTITU NA RADU

Odbor za zaštitu na radu mora biti osnovan kao savjetodavno tijelo poslodavca za unpređivanje zaštite na radu, kod poslodavca koji zapošljava 50 ili više osoba na radu. Zadatak je odbora analiziranje stanja zaštite na radu i sl., te predlaganje mjera za poboljšanje stanja zaštite na radu. Članovi odbora moraju biti: poslodavac ili njegov ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu koji obavlja poslove zaštite na radu kod poslodavca, specijalist medicine rada izabran u skladu s posebnim propisom te povjerenik radnika za zaštitu na radu ili njihov koordinator.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li je osnovan Odbor za zaštitu na radu kao savjetodavno tijelo poslodavca? <i>Napomena:</i>					
2.	Sastaje li se Odbor redovito, najmanje jednom u 6 mjeseci? <i>Napomena:</i>					
3.	Predsjeda li Odboru za zaštitu na radu poslodavac ili njegov ovlaštenik? <i>Napomena:</i>					
4.	Da li poslodavac obavještava inspektora rada o sjednicama Odbora? <i>Napomena:</i>					

7. POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA

Poslovi s posebnim uvjetima rada su poslovi za čije su ugovaranje i obavljanje ovim Zakonom propisani posebni uvjeti. Poslovi s posebnim uvjetima rada su oni koje, radi sprečavanja štetnog utjecaja na život i zdravlje radnika i osoba na radu (ozljede, profesionalne i druge bolesti), mogu obavljati samo osobe koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu:

- dobi života,
- spola,
- stručnih sposobnosti,
- zdravstvenog, tjelesnog ili psihičkog stanja (u daljem tekstu: zdravstveno stanje),
- psihofizioloških i psihičkih sposobnosti (u daljem tekstu: psihička sposobnost).

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li je poslodavac na mjestima rada utvrdio poslove s posebnim uvjetima rada?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li prilikom dodjeljivanja poslova s posebnim uvjetima rada poslodavac provjerava da li radnik ili osoba na radu zadovoljava propisane uvjete?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li poslodavac posjeduje dokumentaciju o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li poslodavac povjerava poslove radnicima i osobama na radu bez provjeravanja ispunjavanja propisanih uvjeta?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Da li je osigurano da se na izdvojenim mjestima rada ne obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada?					
	<i>Napomena:</i>					

8. POSEBNO OSJETLJIVE SKUPINE RADNIKA

Poslodavac mora osiguravati dodatnu zaštitu na radu posebno osjetljivim skupinama radnika kao što su:

- maloljetnici (do 18 godina),
- trudne radnice,
- radnice koje su nedavno rodile,
- radnice koje doje te
- radnici oboljeli od profesionalne bolesti i
- radnici kod kojih je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li postoji popis poslova-aktivnosti koje ne smiju obavljati maloljetnici, trudnice i dojilje te osobe kod kojih postoji profesionalna nesposobnost za rad ili neposredni rizik od nastanka invalidnosti?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li su trudnice odnosno dojilje zaštićene od rizika koji mogu ugroziti ostvarivanje materinstva i koji predstavljaju neposredni rizik za njih i djecu?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li su trudnicama, odnosno dojiljama osigurani odgovarajući poslovi – aktivnosti i mjesta rada?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li je uveden sustav privremenog premještanja na drugi posao za trudnice, dojilje i osobe koje privremeno ne mogu obavljati dosadašnji posao?					
	<i>Napomena:</i>					

9. SREDSTVA RADA, OSOBNA ZAŠTITNA OPREME, MJESTA RADA, TEHNOLOGIJA RADA I RADNI POSTUPCI

U interesu osiguranja zaštite na radu poslodavac je obavezan djelovati u skladu s propisima koji se odnose na osiguranje zaštite na radu te osigurati sigurne radne postupke. Pretpostavka stvaranja sigurnih radnih uvjeta je kontrola stanja sredstava rada i osiguranje kontrole u razdobljima koja određuju propisi zaštite na radu i posebni propisi (ispitivanje sredstava rada, ispitivanje radnog okoliša i sl.).

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li se obavlja redovito održavanje					
	a. građevina namijenjenih za rad					
	b. radne opreme					
	c. osobne zaštitne opreme					
	Napomena:					
2.	Ako je došlo do promjena koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika i osoba na radu					
	a. Da li su radnici i osobe na radu upoznate s obvezom prekida obavljanja rada?					
	b. Da li je osigurano premještanje radnika i osoba na radu na sigurno mjesto?					
	Napomena:					
3.	Da li se obavlja redovita kontrola stanja osobne zaštitne opreme i njihove upotrebe?					
	Napomena:					
4.	Da li se u uporabu uvode samo radna oprema i osobna zaštitna oprema proizvedena u skladu sa zakonskim propisima?					
	Napomena:					
5.	Da li su radnici i osobe na radu upoznate sa zabranom uporabe radne opreme i osobne zaštitne opreme, ako ugrožavaju sigurnost i zdravlje?					
	Napomena:					
6.	Da li je pristup u prostore u kojima su prisutna fizikalna, kemijska odnosno biološka štetna djelovanja dozvoljen samo osposobljenim i dovoljno					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
	opremljenim radnicima i osobama na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
7.	Da li su razrađeni postupci za ispravno održavanje sredstava rada?					
	<i>Napomena:</i>					
8.	Da li se upute za rad na siguran način ažuriraju?					
	<i>Napomena:</i>					

Pregled i ispitivanje radne opreme

U skladu s općim preventivnim i zaštitnim principima, određenim Zakonom o zaštiti na radu, obveza je poslodavca preferirati skupne mjere pred pojedinačnim mjerama zaštite i prilagođavati rad radniku. Ako se sigurnosni i zdravstveni rizici ne mogu isključiti niti smanjiti na minimum, poslodavac je obavezan osigurati radnicima odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i osigurati da radna oprema i njihovi zaštitni elementi budu ispravni i da ih radnici koriste.

Osiguranje predviđenog održavanja, pregleda, kontrola i ispitivanja radne opreme neizbježan je preduvjet zadržavanja visoke razine zaštite radnika, postignute vođenjem konstrukcijske i proizvodne dokumentacije navedene radne opreme. Pregledi, kontrole i ispitivanja radne opreme stvaraju s jedne strane osnovne pretpostavke za njihovu sigurnu upotrebu, no isto tako sudjeluju u njihovom kvalitetnom, učinkovitom i nesmetanom radu i tako pridonose povećavanju gospodarske učinkovitosti pojedinih pravnih osoba.

Poslodavac koji je korisnik radne opreme (strojevi i uređaji, postrojenja te sredstva za prijenos i prijevoz tereta prema propisu o sigurnosti i zdravlju pri uporabi radne opreme), dužan je na propisani način osigurati preglede i ispitivanja radne opreme u sljedećim slučajevima:

- prije početka korištenja na novom mjestu rada,
- ako je radna oprema premještena s jednog mjesta na drugo pa je zbog toga rastavljena i ponovno sastavljena,
- u slučaju iznimnih okolnosti koje ugrožavaju sigurnost djelovanja radne opreme (promjena načina rada, oštećenja radne opreme, nedostaci na radnoj opremi, ozljede radnika na radnoj opremi),
- na temelju rješenja inspektora rada,
- u rokovima koje je u uputama za uporabu i održavanje odredio proizvođač radne opreme, ili u roku koji je utvrđen posebnim propisom ili
- periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li je izrađen popis radne opreme koja se koristi?					
	Napomena:					
2.	Da li je izrađen plan obavljanja redovitih pregleda i ispitivanja te radne opreme?					
	Napomena:					
3.	Da li se radna oprema pregledava i ispituje u skladu sa zakonskim propisima?					
	Napomena:					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
4.	Da li ispitivači radne opreme imaju ovlaštenje da pregledavaju i ispituju radnu opremu?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Izdaju li se, na temelju izvršenih pregleda i ispitivanja radne opreme, propisani zapisnici?					
	<i>Napomena:</i>					

10. RADNI OKOLIŠ

Poslodavac je obavezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:

- radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka,
- u radnom postupku nastaje prašina,
- u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije,
- pri radu koristi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije,
- pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima
- su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere
- je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu u skladu s procjenom rizika.

Poslodavac mora vrednovati svaki rizik za sigurnost i zdravlje radnika koji proizlazi iz prisutnosti opasnih kemikalija i bioloških agenasa na mjestu rada te organizirati potrebne preventivne i zaštitne mjere.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li se ispituju mjesta rada na kojima radni proces utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka?					
2.	Da li se ispituju mjesta rada na kojima radni proces uzrokuje buku i vibracije?					
3.	Da li se ispituju mjesta rada, gdje se u radnom procesu koriste, proizvode ili prerađuju opasne kemikalije odnosno biološki agensi?					
4.	Da li se ispituju mjesta rada gdje se javlja opasno zračenje?					
5.	Da li se ispituju mjesta rada na kojima radni proces zahtjeva odgovarajuće osvjetljenje?					
<i>Napomena:</i>						
6.	Ponavlja li se ispitivanje ako to zahtjeva situacija ili ako su se promijenili radni uvjeti od zadnjeg ispitivanja?					
	<i>Napomena:</i>					
7.	Organizira li se posao tako da se maksimalno izbjegava jednoličnost posla, neravnomjerno radno opterećenje, rad s nametnutim ritmom i radni zadaci u sredini s otežanim radnim uvjetima?					
	<i>Napomena:</i>					

11. OPASNE KEMIKALIJE I BIOLOŠKI AGENSI

Opasne kemikalije i biološki agensi se mogu naći gotovo na svim mjestima rada. Npr. na radilištima (boje, odstranjivači boja, cement, žbukne smjese i sl.), u frizerskim salonima (boje i lakovi za kosu, posvjetljivači i sl.), u čistionicama (deterdženti, odstranjivači kamenca, voskovi i sl.), u trgovinama (ulja, otapala i sl.), u poljoprivredi (sredstva za prskanje, deratizacijska sredstva i sl.), u galvanizacijskim pogonima (kiseline, lužine i sl.).

Izvori štetnih djelovanja su tekućine, plinovi ili čvrste tvari koje mogu ugroziti zdravlje radnika osoba na radu, uključujući i tvari koje se mogu prilikom kemijskog procesa oslobađati kao sporedni proizvodi (štetne tvari od zavarivanja, ispušni plinovi, prašina tvrdog drva, brašno koje se koristi u pekarnicama i sl.).

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li postoji popis opasnih kemikalija i bioloških agenasa?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li je na raspolaganju dovoljno informacija o kemikalijama odnosno biološkim agensima, npr. upute za njihovu sigurnu uporabu odnosno Sigurnosno tehnički listovi?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Znaju li radnici i osobe na radu za značenje sigurnog označavanja opasnih kemikalija i bioloških agenasa?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li je sva ambalaža koja sadrži opasne kemikalije i biološke agense ispravno označena tj. da li sadrži oznaku identifikacije proizvoda i oznake upozorenja H - i oznake obavijesti P-?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Da li su Sigurnosno tehnički listovi dostupni svim radnicima i osobama na radu i da li poslodavac informira iste o njihovom sadržaju?					
	<i>Napomena:</i>					

12. PROJEKTIRANJE I IZVOĐENJE RADOVA

Ako se planira nešto graditi ili rekonstruirati, vrlo je važno primijeniti mjere za smanjenje opasnosti, štetnosti i napora prije početka radova. To znači izraditi dobar projekt koji će jamčiti manje problema prilikom gradnje i korištenja građevina. Postoje dvije faze u kojima je potrebno primijeniti zahtjeve zaštite na radu: pripremna/projektna faza te faza realizacije gradnje. Investitori (uključujući privatne osobe) su dužni odrediti koordinatore u skladu s propisima zaštite na radu. Imenovanje koordinatora ne oslobađa investitora od odgovornosti.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
Pripremna/projektna faza						
1.	Da li su zahtjevi zaštite na radu sastavni dio dokumentacije objekata gradnje, proizvodnje i sl.? <i>Napomena:</i>					
2.	Da li je izrađen elaborat zaštite na radu kao sastavni dio projektne dokumentacije? <i>Napomena:</i>					
3.	Da li je izrađen plan izvođenja radova? <i>Napomena:</i>					
4.	Da li je plan uređenja ima sve potrebne podatke? <i>Napomena:</i>					
5.	Da li je imenovan koordinator zaštite na radu tijekom izrade projekta? <i>Napomena:</i>					
Faza realizacije gradnje						
5.	Da li je radilište prijavljeno sukladno propisima zaštite na radu? <i>Napomena:</i>					
6.	Da li je imenovan koordinator zaštite na radu tijekom izvođenja radova? <i>Napomena:</i>					
7.	Vodi li koordinator dnevnu evidenciju o osobama koje se nalaze na radilištu? <i>Napomena:</i>					

13. ZAŠTITA OD POŽARA I EKSPLOZIJE, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE TE PRUŽANJE PRVE POMOĆI

Unatoč tomu je li poslodavac prihvatio preventivne i zaštitne mjere na mjestima rada, obavezan je pripremiti se na to da u njegovim prostorima može doći do nepoželjnih događaja (požar, eksplozija, prekomjerne emisije i sl.). Zbog toga mora imati osposobljene osobe i potrebnu opremu za otklanjanje ili smanjenje posljedica takvih događaja.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li su poduzete potrebne mjere zaštite od požara i spašavanje radnika, osoba na radu i drugih osoba?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li su određeni radnici za provođenje mjera zaštite od požara i spašavanje?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li je izrađen Plan evakuacije i spašavanja?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li su osigurana sredstva za zaštitu života i zdravlja radnika, osoba na radu i drugih osoba u slučaju ozbiljnog i iznenadnog rizika?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Da li su osigurani potrebni kontakti s nadležnim medicinskim, spasilačkim i protupožarnim službama?					
	<i>Napomena:</i>					
6.	Postoji li popis raspoloživih sredstava i opreme za gašenje uključujući vanjsku pomoć?					
	<i>Napomena:</i>					
7.	Da li su mjesta rada opremljena sredstvima prve pomoći?					
	<i>Napomena:</i>					
8.	Da li su imenovane osobe za provođenje mjera zaštite od požara i spašavanje te za pružanje prve pomoći?					
	<i>Napomena:</i>					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
9.	Da li su radnici i osobe na radu osposobljene za početno gašenje požara sukladno propisima koji uređuju zaštitu od požara, upoznate s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja ?					
	<i>Napomena:</i>					
10.	Da li se provode praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine?					
	<i>Napomena:</i>					

14. EVIDENCIJE, ISPRAVE, OBAVIJESTI I SL.

Zakon o zaštiti na radu nalaže poslodavcu ispitivati radni okoliš, sredstva rada, pregledati osobnu zaštitnu opremu kao i osposobljavati za rad na siguran način. Zakon također nalaže poslodavcu vođenje evidencije o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li postoji projektna dokumentacija građevina namijenjenih za rad sukladno stvarnom stanju?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li se čuvaju upute za uporabu radne opreme?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li se čuva plan izvođenja radova na privremenim radilištima tijekom cijelog razdoblja trajanja radova?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li se vode zapisnici o ispitivanju radnog okoliša?					
	<i>Napomena:</i>					
5.	Da li se vode zapisnici i certifikati o izvršenim ispitivanjima radne opreme?					
	<i>Napomena:</i>					
6.	Da li se vode zapisnici o osposobljavanju radnika za rad na siguran način?					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
	<i>Napomena:</i>					
7.	Da li se čuvaju isprave o zadovoljavanju uvjeta za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada?					
	<i>Napomena:</i>					
8.	Da li se vodi evidencija o proizvodnji i korištenju opasnih kemikalija i bioloških agenasa?					
	<i>Napomena:</i>					
9.	Da li se čuvaju Prijave o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima?					
	<i>Napomena:</i>					

15. ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA UZIMANJA ALKOHOLA I DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI

Poslodavac je obvezan redovito kontrolirati jesu li radnici tijekom radnog vremena pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti te poštuju li se zaštita nepušača od djelovanja dima duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje te para elektroničkih cigareta.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li su poduzete mjere zaštite nepušača od djelovanja dima duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje te para elektroničkih cigareta?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Ako je u nekim prostorima dopušteno pušenje, da li su ti prostori označeni primjerenim oznakama?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li su radnici upoznati sa zabranom pušenja tijekom sastanaka i na mjestima rada i o mjerama poduzetim radi zaštite nepušača od djelovanja dima duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje te para elektroničkih cigareta?					
	<i>Napomena:</i>					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
4.	Da li se na mjestima rada obavlja provjera zabrane uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti tijekom radnog vremena? Da li je propisan postupak provjere?					
<i>Napomena:</i>						
5.	Da li su određene osobe odgovorne za obavljanje provjere alkoholiziranosti radnika?					
<i>Napomena:</i>						
6.	Da li se redovito bilježe rezultati izvršenih provjera?					
<i>Napomena:</i>						
7.	Da li se za utvrđivanje prisutnosti alkohola koriste baždareni uređaji?					
<i>Napomena:</i>						
8.	Da li se poduzimaju odgovarajuće mjere za poboljšanje prevencije od uzimanja alkohola ili drugih sredstava ovisnosti?					
<i>Napomena:</i>						

16. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA NA RADU

Poslodavac je obavezan radniku i osobi na radu osigurati zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložena u skladu s posebnim propisima koji uređuju zdravstvenu zaštitu na radu.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li je poslodavac radnicima i osobama na radu osigurao zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložena u skladu s posebnim propisima koji uređuju zdravstvenu zaštitu na radu?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li je poslodavac specijalistima medicine rada osigurao pristup mjestima rada?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li poslodavac i njegov ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu i povjerenik radnika za zaštitu na radu, izvješavaju specijalistu medicine rada o činjenicama vezanim uz rad, aktivnostima, mjestima rada i radnom okolišu, za koje znaju ili pretpostavljaju da mogu nepovoljno utjecati na zdravlje radnika?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li poslodavac obavještava specijalistu medicine rada, na njegov zahtjev, o učestalosti obolijevanja radnika i izostancima s posla?					
	<i>Napomena:</i>					

17. NADZORNI UREĐAJI KAO SREDSTVA ZAŠTITE NA RADU

Poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje kao sredstvo zaštite na radu samo radi kontrole ulazaka i izlazaka iz radnih prostorija i prostora te radi smanjenja izloženosti radnika riziku od razbojstva, provala, nasilja, krađa i sličnih događaja na radu ili u vezi s radom.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li se prilikom zapošljavanja pisanim putem obavještava radnik ako će biti nadziran nadzornim audio, odnosno video uređajima?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li se poštuje zabrana postavljanja nadzornih uređaja u prostorije za osobnu higijenu i presvlačenje radnika?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li se, uz isključivo prethodnu suglasnost radničkog vijeća, nadzornim uređajima čitavo radno vrijeme prate svi pokreti radnika tijekom obavljanja poslova?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Da li se poštuje zabrana korištenja snimljenih materijala u skladu s propisima?					
	<i>Napomena:</i>					

18. STRES NA RADU ILI U VEZI S RADOM

Stres na radu su zdravstvene i psihičke promjene koje su posljedica akumulirajućeg utjecaja stresora na radu kroz dulje vrijeme, a očituju se kao fiziološke, emocionalne i kognitivne reakcije te kao promjene ponašanja radnika.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li se provodi prevencija stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li se posebna pažnja usmjerava na: <ul style="list-style-type: none"> • organizaciju rada i radnih postupaka (radno vrijeme, stupanj samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla, radno opterećenje i dr.) • radne uvjete i okolinu (izloženost radnika i poslodavca nasilnom ponašanju, buku, vrućinu, hladnoću, opasne kemikalije i dr.) • komunikaciju (neizvjesnost o tome što se očekuje od posla, izgledi za očuvanjem posla ili nadolazeće promjene i sl.) • subjektivne čimbenike (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, osjećaj da nema dovoljno podrške i sl.)? 					
	<i>Napomena:</i>					

19. OBVEZE I PRAVA RADNIKA

Radnik ima pravo odbiti raditi i napustiti mjesto rada ako mu izravno prijete rizik za život i zdravlje, sve dok poslodavac ne poduzme korektivne mjere te zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li se radnik osposobljava za rad na siguran način kada ga na isto uputi poslodavac? <i>Napomena:</i>					
2.	Da li radnik obavlja poslove dužnom pažnjom te pri tome vodi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika, koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu?					
3.	Da li radnik pregleda mjesto rada prije početka rada te o uočenim nedostacima izvjesti poslodavca ili njegovog ovlaštenika?					
4.	Da li radnik pravilno koristi sredstva rada?					
5.	Da li radnik pravilno koristi osobnu zaštitnu opremu, koju nakon korištenja vraća na za to određeno mjesto?					
6.	Da li radnik pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada?					
7.	Da li radnik odmah obavijesti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu?					
8.	Da li radnik posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca?					
9.	Da li radnik, prije odlaska s mjesta rada, ostavi sredstva rada, koja je koristio, u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada?					
	<i>Napomena:</i>					
10.	Da li radnik surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom					

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
	<p>medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu u rješavanju svih pitanja zaštite na radu?</p> <p><i>Napomena:</i></p>					

20. POVJERENICI RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU

Radnici biraju između sebe povjerenike radnika za zaštitu na radu, obzirom na broj zaposlenih.

Obveza je povjerenika radnika za zaštitu na radu da djeluju na području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u interesu radnika i nadzirati provođenje pravila i mjera koje su utvrđene za poslove na mjestu rada.

Poslodavac ne smije sprječavati povjerenika radnika za zaštitu na radu u obavljanju njegova rada te mu mora pružati sve potrebne informacije i omogućiti pristup svim propisima i dokumentima iz zaštite na rad.

KONTROLNI LIST						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Napomena
		D	Dj	N	NP	
1.	Da li je broj povjerenika radnika za zaštitu na radu, njihov izbor i uvjeti definirani u skladu s odredbama Zakona o radu koje utvrđuju pitanja izbora radničkih vijeća?					
	<i>Napomena:</i>					
2.	Da li su osigurani uvjeti za nesmetan rad povjerenika radnika za zaštitu na radu i njihovog koordinatora?					
	<i>Napomena:</i>					
3.	Da li poslodavac omogućuje povjereniku radnika za zaštitu na radu da svoj rad obavlja u skladu sa zakonom?					
	<i>Napomena:</i>					
4.	Pružila li poslodavac povjerenicima radnika za zaštitu na radu sve potrebne informacije?					
	<i>Napomena:</i>					

ZAKONSKI PROPISI

[\(http://uznr.mrms.hr/propisi/nacionalni-propisi/\)](http://uznr.mrms.hr/propisi/nacionalni-propisi/)

OPĆI PROPISI

Ustav Republike Hrvatske- odabrani članci

Kazneni zakon – odabrani članci

Prekršajni zakonPravilnik o zaštiti na radu radnika izloženih statodinamičkim, psihofiziološkim i drugim naporima na radu

Zakon o mirenju

Zakon o obveznim odnosima – odabrani članci

Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda

RADNO I SOCIJALNO PRAVO

Zakon o radu

Zakon o mirovinskom osiguranju

Zakon o zdravstvenoj zaštiti

Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju – odabrani članci

Zakon o obveznom zdravstvenom nadzoru radnika profesionalno izloženih azbestu

Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem

Zakon o listi profesionalnih bolesti

Pravilnik o sadržaju, načinu i rokovima zdravstvenih pregleda noćnih radnika

Pravilnik o sadržaju, načinu i rokovima zdravstvenih pregleda noćnih radnika – OBRAZAC

Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti

Pravilnik o poslovima na kojima radnik može raditi samo nakon prethodnog i redovnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti

Pravilnik o poslovima na kojima maloljetnik može raditi i o aktivnostima u kojima smije sudjelovati

Pravilnik o poslovima na kojima se ne smije zaposliti maloljetnik

Pravilnik o načinu i postupku izbora doktora specijaliste medicine rada

Pravilnik o metodologiji izrade stručne dokumentacije radi utvrđivanja staža osiguranja s povećanim trajanjem

Plan i program mjera specifične zdravstvene zaštite radnika

Pravilnik o postupku izbora radničkog vijeća

Pravilnik o postupku izbora radničkog vijeća – OBRASCI

Pravilnik o obliku i sadržaju izjave o upućivanju radnika

Pravilnik o statusu i radu državljana trećih zemalja u Republici Hrvatskoj

ZAŠTITA NA RADU

Zakon o zaštiti na radu

Pravilnik o zaštiti na radu radnika izloženih statodinamičkim, psihofiziološkim i drugim naporima na radu

Pravilnik o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu

Pravilnik o obavljanju poslova zaštite na radu

Pravilnik o izradi procjene rizika

Pravilnik o pregledu i ispitivanju radne opreme

Pravilnik o ispitivanju radnog okoliša

Pravilnik o zaštiti na radu za mjesta rada

Pravilnik o uporabi osobne zaštitne opreme

Popis hrvatskih normi za osobnu zaštitnu opremu

Pravilnik o stavljanju na tržište osobne zaštitne opreme

Pravilnik o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu trudne radnice, radnice koja je nedavno rodila i radnice koja doji

Pravilnik o sigurnosnim znakovima

Pravilnik o pružanju prve pomoći radnicima na radu

Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada

Pravilnik o osposobljavanju i usavršavanju iz zaštite na radu te polaganju stručnog ispita

Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti, načinu i postupku utvrđivanja prisutnosti alkohola, opojnih droga i psihotropnih tvari u organizmu izvršnih radnika željezničkog sustava

Odluka o troškovima komisije za nadzor rada i reviziju ovlaštenja ovlaštenih osoba za poslove zaštite na radu

TEHNIČKI PROPISI I NORME

Zakon o normizaciji

Pravilnik o sigurnosti dizala

Pravilnik o sigurnosti dizala u uporabi

Pravilnik o tlačnoj opremi

Pravilnik o tlačnoj opremi – DIJAGARAM 1-9

Pravilnik o pregledima i ispitivanju opreme pod tlakom

Pravilnik o pokretnoj tlačnoj opremi

Pravilnik o tehničkim zahtjevima za elektroenergetska postrojenja nazivnih izmjeničnih napona iznad 1 kV

Pravilnik o sigurnosti strojeva

Pravilnik o jednostavnim tlačnim posudama

Pravilnik o poslovima upravljanja i rukovanja energetske postrojenjima i uređajima

Popis hrvatskih norma za žičare

Popis hrvatskih norma za sigurnost dizala

Popis hrvatskih norma za primjenu pravilnika o jednostavnim tlačnim posudama

Popis hrvatskih norma za primjenu pravilnika o tlačnoj opremi

Popis hrvatskih norma za plinske uređaje

Popis hrvatskih norma u području sigurnosti strojeva

Tehnički propis za sustave zaštite od djelovanja munje na građevinama

Tehnički propis za niskonaponske električne instalacije

Tehnički propis o sustavima ventilacije, djelomične klimatizacije i klimatizacije zgrada

Pravilnik o tehničkim normativima za dizalice

ZAŠTITA OKOLIŠA

Zakon o zaštiti okoliša

Zakon o održivom gospodarenju otpadom

Zakon o zaštiti zraka

Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest

DRŽAVNI INSPEKTORAT

Zakon o državnom inspektoratu

PROPISI PREMA RIZICIMA

OPASNOSTI

Mehaničke

Pravilnik o zaštiti na radu pri uporabi radne opreme

Pravilnik o načinu provođenja i mjerama zaštite radi sprječavanja nastanka ozljeda oštrim predmetima

Električna struja

Pravilnik o sigurnosti i zdravlju pri radu s električnom energijom

Požar i eksplozija

Zakon o zaštiti od požara

Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima

Pravilnik o hidrantskoj mreži za gašenje požara

Pravilnik o vatrogasnim aparatima

Pravilnik o izradi procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije

Pravilnik o mjerama zaštite od požara kod građenja

Pravilnik o otpornosti na požar i drugim zahtjevima koje građevine moraju zadovoljiti u slučaju požara

Pravilnik o ovlaštenjima za izradu elaborata zaštite od požara

Pravilnik o planu zaštite od požara

Pravilnik o postajama za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom

Pravilnik o provjeri ispravnosti stabilnih sustava zaštite od požara

Pravilnik o provjeri tehničkih rješenja iz zaštite od požara predviđenih u glavnom projektu

Pravilnik o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara

Pravilnik o razvrstavanju građevina u skupine po zahtjevanosti mjera zaštite od požara

Pravilnik o revidentima iz zaštite od požara

Pravilnik o sadržaju elaborata zaštite od požara

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz područja zaštite od požara

Pravilnik o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara

Pravilnik o stručnim ispitima u području zaštite od požara

Pravilnik o sustavima za dojavu požara

Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta

Pravilnik o temeljnim zahtjevima za zaštitu od požara elektroenergetskih postrojenja i uređaja

Pravilnik o uvjetima za vatrogasne pristupe

Pravilnik o zaštiti od požara kod građenja

Pravilnik o zaštiti od požara u skladištima

Pravilnik o zaštiti od požara ugostiteljskih objekata

Pravilnik o zaštiti šuma od požara

Pravilnik o zaštiti šuma od požara – PRILOZI

Pravilnik o ukapljenom naftnom plinu

Pravilnik o zapaljivim tekućinama

Zakon o eksplozivnim tvarima te proizvodnji i prometu oružja

Pravilnik o uvjetima i načinu provedbe sigurnosnih mjera kod skladištenja eksplozivnih tvari

Pravilnik o uvjetima i načinu proizvodnje eksplozivnih tvari

Pravilnik o stručnom osposobljavanju osoba za rukovanje eksplozivnim tvarima

Pravilnik o načinu označavanja eksplozivnih tvari

Pravilnik o najmanjim zahtjevima sigurnosti i zaštite zdravlja radnika te tehničkom nadgledanju postrojenja, opreme, instalacija i uređaja u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom

Pravilnik o opremi i zaštitnim sustavima namijenjenim za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama

Pravila za statutarnu certifikaciju pomorskih brodova, protupožarna zaštita

ŠTETNOSTI

Kemijske

Zakon o kemikalijama

Zakon o prijevozu opasnih tvari

Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti opasnim kemikalijama na radu, graničnim vrijednostima izloženosti i biološkim graničnim vrijednostima

Pravilnik o uvjetima za obavljanje djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja opasnih kemikalija

Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja te provjere znanja o zaštiti od opasnih kemikalija

Pravilnik o skladištenju opasnih kemikalija koje djeluju u obliku plina

Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o kemikalijama te o načinu i rokovima dostave podataka iz očevidnika

Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o kemikalijama te o načinu i rokovima dostave podataka iz očevidnika – OBRASCI 1-2

Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o kemikalijama te o načinu i rokovima dostave podataka iz očevidnika – OBRAZAC 3

Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju uslužne ili posredničke poslove pri kojima ne dolaze u neposredan doticaj s opasnim kemikalijama (NN 73/09)

Pravilnik o dobroj laboratorijskoj praksi (NN 38/08)

Fizikalne

Zakon o zaštiti od buke

Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja

Zakon o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti

Pravilnik o djelatnostima za koje je potrebno utvrditi provedbu mjera za zaštitu od buke

Pravilnik o mjerama zaštite od buke izvora na otvorenom prostoru

Pravilnik o načinu izrade i sadržaju karata buke i akcijskih planova te o načinu izračuna dopuštenih indikatora buke

Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave

Pravilnik o stručnom ispitu iz područja zaštite od buke

Pravilnik o uvjetima glede prostora, opreme i zaposlenika pravnih osoba koje obavljaju stručne poslove zaštite od buke

Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti buci na radu

Pravilnik o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora

Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti vibracijama na radu

Uredba o граниčnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora

Biološke

Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti biološkim štetnostima na radu

NAPORI

Pravilnik o zaštiti na radu radnika izloženih statodinamičkim, psihofiziološkim i drugim naporima na radu

GRAĐEVINARSTVO

Zakon o gradnji

[Pravilnik o zaštiti na radu na privremenim gradilištima](#)

Pravilnik o sadržaju plana uređenja privremenih i zajedničkih privremenih radilišta

POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO

Pravilnik o zaštiti na radu u poljoprivredi

Pravilnik o zaštiti na radu u šumarstvu